

de presă teatrală românească

1907

Liciu et comp. Ziar ocazional gratuit. București. Turneul februarie, martie, aprilie 1907. Număr unic. Format 47×32. Tip. Universitară, str. Academiei 30. Cota B.A.R. P. IV. 43234.

În loc de program, pentru turneul marelei actor aflat în fruntea unei **Companii române de comedii**. Contrar obiceiului (actorii de seamă porneau în turnee cu elemente mediocre), din trupă fac parte: Ion Manolescu, C. Belcot, C. Tănase, absolvenți de conservator având „la activul lor oarecari succese”, apoi Gogu Mihăescu, Cr. Duțulescu, Jeni Riccoboni, Iosefina Tănase etc.

În repertoriu, piese de Alecsandri, O. Mirbeau, localizări pe Paul Gusty. Se dau fotografiile actorilor, extrase din presa provinciei și o întinsă biografie a lui Liciu. Într-un amplu interviu luat de Petre Lăcusteanu directorului trupei este omagiat publicul din provincie, „pricepător și doritor de a încuraja pe artiști”.

Teatrul Național Craiova. Programul stagiunii 1907—1908: idem, 1908—1909. Craiova. La fiecare reprezentație. Format variabil. Editura Tipografiei Ramuri. Cota B.A.R. P. I. 281914.

Sînt nenumerotate și nedatate. Printre actori Remus Comăneanu, Petre și Alice Sturdza, Ion Anestin, Maria Petrescu, Pandele Nicolau, Al. Dem. Dan, Clotilda Calfoțu. Repertoriul este eclectic. O încercare temerară de a-l înțelege pe Hamlet face Constantin Mărculescu, avîndu-i parteneri pe Alice Sturdza (Ofelia), Ion Anestin (Polonius), Mia Teodorescu (Gertruda) și pe necunoscutul Gh. Constantinescu (Primul actor), care va deveni în curînd... Gh. Ciprian.

1908

Curierul teatral. Ploiești. 15 ianuarie 1908 — 20 februarie 1909. Neregulat. Format 40×14. Red. și adm. Agenția teatrală Al. V. Stănculescu, Piața Unirii. Tip. **Progresul.** Cota B.A.R. P. III. 9677

Biblioteca academică are colecția începînd cu numărul 21 (an II). Se popularizează turneele unor actori de seamă, turnee organizate prin agenția editoare: C. Nottara, Vasile Leonescu. Ar. Deme-

triade, Marioara Voiculescu. Spectacolele au loc în sala „Cooperativa”. Repertoriu de ținută.

Între culise. Ploiești? 1908. Redactor Mihail Sorbul. În interviul dat lui Petru Vintilă, **Luceafărul**, Buc., V (1962), nr. 15, 1 aug., dramaturgul își amintește de această revistă de tiraj intim, în care și-a tipărit întîile producții teatrale. Lipsesc din fondurile publice (v. **Publicațiile periodice românești**, tom. II, pag. 338).

Scena. Buletin al Sindicatului Artiștilor Dramatici și Lirici din România. București. 15 mai — 1 sept. 1908. Apare la 1 și 15 ale fiecărei luni. Format 47×24. Comitetul de redacție: Th. M. Stoenescu, Iuliu Roșca etc. Red. și adm. str. Aureliu 33. Tip A. Baer. 5 numere. Cota B.A.R. P. I. 2277.

Primul buletin al sindicatului artiștilor, organizație profesională fondată în 1908, la 28 aprilie. Președinte Th. M. Stoenescu, vicepreședinti C. Mărculescu și N. Niculescu-Buzău. S-au trecut în liste 127 de membri definitiv și 29 de membri provizorii. (La 5 ianuarie 1919, sindicatul artiștilor se va reorganiza, în țara întregită.)

1909

Ecoul teatral. Ploiești. 6 martie 1909 — 1 octombrie 1910. Neregulat. Format 33×24. Red. și adm. la agenția teatrală Harpa. Tip. **Moderna**, „sub Grand Hotel Ploiești”. Se conservă doar două numere. Cota B.A.R. P. II. 41006.

Trebuie stabilit dacă este continuarea **Curierului teatral** din 1908, sau o publicație în replică. Tirajul, înscris pe frontispiciu, este de 5.000 de exemplare. Se împărțea gratuit, pentru reclamă. Trupa de operetă C. Grigoriu poposește la sala „Cooperativa” — „...Ferice de cei cari și-au oprit deja bilete pentru această reprezentație!” — cu Maximilian, Carussy, Ciucurrette, comicii ansamblului. Un an mai tîrziu, în urbe sosește Compania lui Davila cu o dramă „universalmente considerată ca una din cele mai de seamă producțiuni dramatice germane din ultimii ani, în genere”, **Stane de piatră** de Sudermann. În distribuție, Ion Manolescu, care „merge pînă la un moment zguduitor”, deși „face mai mult impresia unui tînr plîpînd și lipsit de mijloace”

Thalia Română la Alba-Iulia. Foie ocazională, editată cu privilegiul adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”, la 19 și 20 septembrie st. n. 1909. Alba-Iulia sept. 1909. Număr unic. Format 40×28. Se vinde în folosul fondului. Redactată de Aurel Bănuț, dir. artistic al Soc. Tiparului **Tipografiei Nouă** a foii **Libertatea** din Orăștie.

Descriere făcută după exemplarul păstrat în colecțiile Bibliotecii centrale universitare Cluj-Napoca (apud **Publicațiile periodice românești**, II, pag. 655).

Reporterul teatrelor. Programa și subiectul tuturor spectacolelor de la...; București [1909]. Apare zilnic. Format 32×12. Tipo-litografia Dor. P. Cucu, str. Lipscani 1. 2 numere. Cota B.A.R. P. II. 42.

Este un ghid pentru **amatorii** de spectacole. Se numesc săliile bucureștene, câte erau în 1909 Teatrul Național, Teatrul Leon Popescu (Lyric), Teatrul Modern (Edison), Cercul Sidoli, Palatul Ateneului, Teatrul Bulevard, Teatrul Dacia; cinematografele: Oeser, Blierot, Botez, Volta; varieteturile: Imperiala, Olimpia-Baar, Monopol, Paradisul Capitalei, Palatul de Cristal, Casino, Ilfov, Salatta, Kalaidoskop. Apoi, săliile pentru serate și baluri.

Marele Teatru Modern. [Program]. București. [1909]. Neregulat. Format 25×18. Tip. **Concurența** Osias M. Klein, str. Decabal 11. Cota B.A.R. P. I. 2816.

Fondul academic conservă 22 de programe nedatate și nenumărate. Este programul Companiei de operetă C. Grigoriu. Se rezumă libreturile operetelor, printre sufocant de numeroase reclame.

1910

Galeria. Revistă teatrală-artistică. București. 15 sept. 1910 — 1 ian. 1911. 2 pe lună. Format 30×20. Red. și adm. B-dul Elisabeta 76. Tip. Cooperativă **Poporul**. 8 numere. Cota B.A.R. P. II. 2989.

Voidnd să acopere „o lacună ce se constată în programele oficiale ale teatrelor, lucrate în pripă și fără pricepere...”, revista încearcă, fără rezultate notabile, să analizeze spectacole și stări de fapt din viața scenei. Priviri insistente spre Teatrul Național și Teatrul Modern (Compania Davila).

Scena. Revistă săptămânală de teatru și muzică sub îngrijirea d-ilor L. Rebreanu și M. Sorbul. București, 15 sept. 1910 — ian. 1911. Neregulat. Format 25×17. Red. și adm. str. Dumnița Anastasia 6, Tip. **Vocea Poporului**. B-dul Elisabeta 30. 10 numere, unele duble. Cota B.A.R. P. I. 3702. Colaboratori: L. Rebreanu, Em. Gîrleanu, Corneliu Moldovanu, M. Sorbul, A. De Herz, Z. Bârsan, V. Eftimiu etc.

Pentru L. Rebreanu, această revistă deschide un capitol important în biografia sa artistică. Aici își face ucenicia

ca om de teatru. „Prologul” publicației îi aparține. „Și iată de ce credem că în afară de eforturile și sacrificiile celor ce fac teatru, adică a celor din lăuntrul lui, se cer eforturi și sacrificii și dinafară, menite să-l popularizeze. Misiunea aceasta și-o impune **Scena**”. Pentru sine, rezervă cronică dramatică. Va sprijini directoratul lui Pompiliu Eliade la Teatrul Național și campania acestuia de încurajare a dramaturgiei originale. Va saluta însă și reușitele companiei Davila, ansamblu aflat în rivalitate cu scena oficială.

Corneliu Moldovanu întreabă dacă „vom avea operă română”. Răspunsul este așteptat de la ministrul Spiru Haret. Pentru A. De Herz, Tina Barbu este „aceea care posedă marea artă de a nu semăna niciodată în două piese”. Emil Gîrleanu observă cu pătrundere: „Găsind tovarăș de muncă înălțătoare în genialul Kogălniceanu, în admirabilul prozator Costache Negruzzi, în marele artist Mișlo, V. Alexandri își poate făuri încetul cu încetul opera trăinică care, din punctul de vedere al propășirii noastre culturale, rămîne unică în istoria culturii”.

1911

Programul complet al tuturor teatrelor, concertelor și sporturilor. București. 26 febr. — 11 mart. 1911. Apare zilnic la orele 12. Format 30×20. Red. str. Dr. Felix 10. Nu indică tipografia. 9 numere. Cota B.A.R. P. II. 4089.

Se fac stăruitoare apeluri la cei interesați pentru „a ne trimite programele din vreme pentru a le anunța la timp”. Distribuții „știri și noutăți”, reclame de tot soiul, rezumate de piese și afișele cinematografelelor atrăgeau pe amatorii de spectacole, mai ales că „cine primește două numere se consideră abonat”.

Teatrul. Revistă pentru teatru și literatură. [București]. 1. nov. 1911. Format 22×14. Autorii catalogului **Publicațiilor periodice românești**, II, au văzut doar un număr pe care-l semnaleză (pag. 651) din fondurile Muzeului de istorie a municipiului București.

Masca. Revistă teatrală. Craiova. 1 nov. — 7 nov. 1911. Apare săptămânal. Format 24×16. Red. și adm.: str. Justiției 36. Tip. Inst. Grafic **Samitca**. 2 numere. Cota B.A.R. P. I. 2927.

Printre cei implicați în imprimarea revistei, se adă și Felix Aderca. Tocmai venise la direcția Naționalului din Bănie Emil Gîrleanu, secondat de secretarul literar Liviu Rebreanu și publicația promise să le sprijine programul. Intenția n-a apucat să prindă viață, întrucît revista și-a încetat apariția. Se rețin utile informații despre repertoriu și trupă.

Ionuț NICULESCU